

НАРЕДБА № Н-2 от 30.06.2016 г. за реда и начина за осъществяване, координация и хармонизация на специфичните одитни дейности по фондове и програми на Европейския съюз

Издадена от министъра на финансите, обн., ДВ, бр. 52 от 8.07.2016 г., изм. и доп., бр. 86 от 27.10.2017 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат редът и начинът за осъществяване, координация и хармонизация на специфичните одитни дейности по фондове и програми на Европейския съюз съгласно чл. 41 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

(2) При осъществяване на специфичните одитни дейности се прилагат разпоредбите по глава пета от Закона за вътрешния одит в публичния сектор, международните споразумения за предоставяне на средства от Европейския съюз, по които Република България е страна, регламентите на Европейския съюз, отнасящи се до управлението и контрола на средствата по програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и международно признатите одиторски стандарти.

Чл. 2. Специфичните одитни дейности по фондове и програми на Европейския съюз включват:

1. одити на системите за оценка на правилното функциониране на системите за управление и контрол на съответната оперативна програма;
2. одити на операциите за оценка на законосъобразността и редовността на декларираните пред Европейската комисия разходи;
3. одити на отчетите за оценка на пълнотата, точността и верността на сумите, декларирани в годишните счетоводни отчети;
4. издаване на годишни контролни доклади, годишни становища и декларации за приключване на програмите, съфинансирани от фондове на Европейския съюз, които обобщават резултатите от изпълнените одитни дейности по т. 1 – 3.

Чл. 3. Специфичните одитни дейности обхващат дейността на организациите/структурите, които осъществяват функции на управляващи органи, сертифициращи органи, междинни звена, както и дейността на бенефициентите по програмите по чл. 1, ал. 2.

Чл. 4. (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) (1) Специфичните одитни дейности за програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, се извършват от Изпълнителната агенция "Одит на средствата от Европейския съюз" към министъра на финансите.

(2) Специфичните одитни дейности за програмите, съфинансирани от Европейския фонд за морско дело и рибарство, се извършват от Изпълнителната агенция "Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове" към министъра на земеделието, горите и храните.

Глава втора

ПЛАНИРАНЕ, ИЗВЪРШВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ОДИТНИ ДЕЙНОСТИ

Чл. 5. (1) Специфичните одитни дейности се изпълняват в съответствие с одобрените одитни стратегии за програмите по чл. 1, ал. 2, които се актуализират ежегодно.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Годишният одитен план на съответната агенция по чл. 4 включва одитите на системите и одитите на операциите, предвидени за текущата календарна година в одитните стратегии за програмите по чл. 1, ал. 2.

Чл. 6. При одитите на системите се извършват одиторски процедури, за да се направи заключение за функционирането на системата за управление и контрол, съгласно критерии, определени от Европейската комисия.

Чл. 7. (1) Одитите на операциите се извършват въз основа на преглед на разходооправдателните документи и физическото изпълнение на проектите, попаднали в обхвата на ангажимента, за да се прецени дали:

1. операцията е била избрана съгласно критериите за подбор на програмите по чл. 1, ал. 2;
2. операцията не е била физически завършена или изцяло осъществена преди подаването от бенефициента на формуляра за кандидатстване по програмите по чл. 1, ал. 2;
3. операцията е била изпълнена в съответствие с решението за одобрение;
4. са изпълнени приложимите към момента на одита условия по отношение на функционалността, предназначението и преследваните цели;
5. декларираните пред Европейската комисия разходи съответстват на счетоводните регистри;
6. разходооправдателните документи показват наличието на подходяща одитна следа съгласно чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на ЕК;

7. за разходите, определени по реда на чл. 67, параграф 1, букви б) и в) и чл. 109 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1304/2013:

а) крайните продукти и резултатите, на които се основават плащанията за бенефициента, са били постигнати;

б) данните за участниците или данните от другите регистри, свързани с крайните продукти и резултатите, съответстват на представената на Европейската комисия информация, и

в) разходооправдателните документи показват наличието на подходяща одитна следа, съгласно чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на ЕК;

8. публичните средства са били платени на бенефициента в съответствие с чл. 132, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

(2) В рамките на одитите на операциите се проверяват точността и пълнотата на съответните разходи, регистрирани от сертифициращия орган в неговата счетоводна система, и равнението на одитната следа на всички равнища.

Чл. 8. (1) При одита на отчетите се извършват одиторски процедури, за да се направи заключение за пълнотата, точността и верността на сумите, декларирани в съставените от сертифициращите органи годишни счетоводни отчети за разходите по програмите за съответния референтен период.

(2) Одиторските процедури за одита по ал. 1 се извършват в рамките на одитите на системите, извършени по отношение на сертифициращия орган, и при одитите на операциите и включват проверки на:

1. надеждността на счетоводната система на сертифициращия орган и

2. точността на разходите по отношение на отменените и възстановените суми, регистрирани в счетоводната система на сертифициращия орган.

Чл. 9. (1) (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Одитните ангажименти се извършват съгласно заповед на изпълнителния директор на съответната агенция по чл. 4 по предложение на съответния директор от специализираната администрация, която включва:

1. правното основание за издаването ѝ;

2. лицата, които ще извършват одитния ангажимент – одиторски екип и неговия ръководител или един одитор;

3. външни експерти, ако такива са привлечени за изпълнение на конкретни задачи по ангажимента;

4. тип на одита по чл. 2, т. 1 – 3;

5. одитирани организации/структури;

6. начална и крайна дата на одитните процедури, които се изпълняват в одитираните организации/структури;

7. лице, отговорно за контрол на качеството на проектите на одитен план, предварителен и окончателен одитен доклад.

(2) (Изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) Заповедта по ал. 1 се изменя от изпълнителния директор на съответната агенция по чл. 4 по предложение на съответния директор от специализираната администрация.

(3) (Изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) Изпълнителният директор на съответната агенция по чл. 4 изпраща писмено уведомление до ръководителя на одитираната организация/структура за одитния ангажимент 3 работни дни преди началната дата на одитните процедури.

(4) (Изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) Изпълнителният директор на съответната агенция по чл. 4 изпраща писмено уведомление до ръководителя на одитирания бенефициент 7 дни преди началната дата на одитните процедури, които подлежат на изпълнение в неговата организация/структура.

(5) Уведомленията по ал. 3 и 4 се изпращат и на официалната електронна поща на одитираната организация/структура, ако има такава.

Чл. 10. (1) (Изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) Одиторският екип се състои от одитори и експерти от съответната агенция по чл. 4.

(2) В одиторския екип по ал. 1 могат да бъдат включвани и външни лица при необходимост от:

1. получаване на техническа и методологическа помощ;

2. (изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) специални знания, умения и опит в определена област с каквито съответната агенция по чл. 4 не разполага;

3. допълнителни ресурси за изпълнение на годишните одитни планове.

(3) Външните лица следва да притежават необходимата професионална квалификация за изпълнение на

възложените задачи.

(4) Външно лице не може да участва в одитен ангажимент, свързан с дейности и структури, които е консултирал или в които е работил през последната една година. Наличието на тези обстоятелства лицето декларира писмено пред ръководителя на одиторския екип, а в случаите, когато извършва одитния ангажимент самостоятелно – пред директора на съответната дирекция от специализираната администрация.

Чл. 11. (1) Ръководителят на одиторския екип отговаря за планирането, извършването, докладването на резултатите от одитния ангажимент и проследяването на коригиращите действия, като:

1. разпределя работата между одиторите в екипа;

2. участва в изпълнението на одиторските процедури;

3. изготвя проект на одитен план;

4. осъществява текущ контрол на качеството на одиторската работа по ангажимента;

5. изготвя проект на предварителен и на окончателен доклад;

6. организира изготвянето на досие на одитния ангажимент;

7. (изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) поддържа регистър за проследяване на действията по дадените препоръки от съответната агенция по чл. 4;

8. отговаря за всяка съществена професионална преценка, направена в хода на одитния ангажимент.

(2) При извършване на одитен ангажимент от един одитор задълженията по ал. 1, т. 2, 3 и 5 – 7 се изпълняват от одитора, а тези по ал. 1, т. 4 и 8 – от директора на съответната дирекция от специализираната администрация.

Чл. 12. (1) Одитният ангажимент включва планиране, фактически проверки, докладване и проследяване на предприетите коригиращи действия.

(2) (Изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) При одитните ангажименти одиторите от съответната агенция по чл. 4 изпълняват одитни процедури, при които идентифицират, анализират, оценяват и документират достатъчна надеждна и уместна информация за постигане целите на одита.

(3) (Изм. – ДВ, **бр. 86 от 2017 г.**) Одиторите изпълняват процедурите по ал. 2 в съответствие с международно

признатите одиторски стандарти, указанията на Европейската комисия и одобрената от изпълнителния директор на съответната агенция по чл. 4 методология и определените срокове за изпълнението им.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Директорите на дирекции от специализираната администрация на съответната агенция по чл. 4 осъществяват контрол на качеството на одитния план, предварителния и окончателния одитен доклад за одитните ангажменти по програмите, за които отговарят.

(5) (Доп. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Изпълнителният директор на съответната агенция по чл. 4 одобрява одитния план и издава предварителните и окончателните доклади за одитните ангажменти.

Чл. 13. (1) Резултатите от одитните ангажменти се представят на одитираната организация/структура, както следва:

1. при одит на системите – в одитен доклад;

2. при одит на операциите – в доклад за резултатите от проверка на проект, попаднал в обхвата на одита.

(2) Докладите по ал. 1 съдържат най-малко: резюме, цели и обхват на ангажмента, констатации, препоръки и заключения.

(3) Предварителните доклади се предоставят на ръководителя на одитираната организация/структура, който дава становище по констатациите и препоръките и при необходимост представя план за действие.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Срокът за предоставяне на становището по ал. 3 е не по-кратък от 10 дни.

(5) (Нова – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) При изпълнение на одит на системите срокът за предоставяне на становището по ал. 3 може да бъде по-дълъг, като същият се определя съвместно от съответната агенция по чл. 4 и одитираната организация/структура.

(6) (Предишна ал. 5, изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) При изпълнение на извънредни одитни ангажменти по препоръки на Европейската комисия или Европейската сметна палата срокът за предоставяне на становището по ал. 3 може да бъде по-кратък, като същият се определя съвместно от съответната агенция по чл. 4 и одитираната организация/структура.

(7) (Предишна ал. 6 – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Становището, представените към него доказателства за предприетите действия по изпълнение на препоръките и планът за действие по ал. 3 се анализират и се вземат предвид при изготвянето на окончателен одитен доклад.

(8) (Предишна ал. 7 – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Окончателният одитен доклад се предоставя на ръководителя на одитираната организация/структура след неговото изготвяне.

(9) (Предишна ал. 8 – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Копие от предварителния и окончателния одитен доклад от всеки одитен ангажимент се изпраща на сертифициращия орган по съответната програма след изготвянето им.

(10) (Предишна ал. 9 – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) В случай на съществена грешка или пропуск в окончателния одитен доклад коригираната информация се предоставя на всички потребители, получили доклада.

Чл. 14. (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Проследяване на предприетите действия по препоръките от одитните доклади може да се извърши по време на следващ одитен ангажимент или чрез официална кореспонденция между съответната агенция по чл. 4 и одитираната организация/структура.

Чл. 15. (1) (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Съответната агенция по чл. 4 изготвя годишен контролен доклад и годишно становище по всяка от програмите по чл. 1, ал. 2.

(2) Годишният контролен доклад съдържа основните констатации от одитните ангажименти, извършени през докладвания период, както и информация за предприетите действия по дадените препоръки.

(3) Годишното становище съдържа заключение относно пълнотата, точността и достоверността на годишните счетоводни отчети, законосъобразността и редовността на включените в тях разходи и правилното функциониране на системите за управление и контрол.

Чл. 16. (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Съответната агенция по чл. 4 издава декларации за приключване на програмите, съфинансирани от фондове на Европейския съюз, въз основа на оценка на системите за управление и контрол, на резултатите от приключили проверки и когато е необходимо – на допълнителни проверки на трансакциите.

Глава трета

КООРДИНАЦИЯ И ХАРМОНИЗАЦИЯ

Чл. 17. Планирането, изпълнението и докладването на специфичните одитни дейности се координира с генералните дирекции и службите на Европейската комисия, отговорни за предоставянето и управлението на средствата и извършването на проверки по съответните фондове и програми.

Чл. 18. Планирането, изпълнението и докладването на специфичните одитни дейности по програмите за териториално сътрудничество се координира с одитните органи от съответните държави.

Чл. 19. (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) При осъществяване на специфичните одитни дейности съответната агенция по чл. 4 си сътрудничи с всички национални и европейски органи, свързани с управлението и контрола на средствата по фондове и програми на ЕС.

Чл. 20. (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Съответната агенция по чл. 4 оказва съдействие на генералните дирекции и службите на Европейската комисия, както и на Европейската сметна палата при извършването от тях проверки.

Чл. 21. (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Съответната агенция по чл. 4 хармонизира своята дейност с дейността на одитните органи на страните – членки на Европейския съюз, одиторите от Европейската комисия и добрите одитни практики.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Международно признати одиторски стандарти" са одиторските стандарти на ИНТОСАЙ, Международната федерация на счетоводителите (IFAC) и Института на вътрешните одитори (IIA).

2. "Програмите, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица" са:

а) за програмен период 2007 – 2013 – Оперативна програма "Техническа помощ", Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика", Оперативна програма "Регионално развитие", Оперативна програма "Транспорт", Оперативна програма "Околна среда", Оперативна програма "Административен капацитет", Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство" и оперативните програми за Европейско териториално сътрудничество на Република България – Гърция и Република България – Румъния и програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз между Република България и трите съседни държави, които не членуват в Европейския съюз;

б) (доп. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) за програмен период 2014 – 2020 – Оперативна програма "Добро управление", Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност", Оперативна програма "Инициатива за малки и средни предприятия", Оперативна програма "Региони в растеж", Оперативна програма "Транспорт и транспортна инфраструктура", Оперативна програма "Околна среда", Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж", Програмата за морско дело и рибарство, Оперативна програма за храните и/или основно материално подпомагане по Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и оперативните програми за Европейско териториално сътрудничество на Република България – Гърция и Република България – Румъния и програмите за трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз между Република България и трите съседни държави, които не членуват в Европейския съюз.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 44, ал. 2 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор.

§ 3. Отменя се Наредба № Н-2 от 2009 г. за реда и начина за осъществяване, координация и хармонизация на специфичните одитни дейности по фондове и програми на Европейския съюз (обн., ДВ, бр. 25 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 103 от 2009 г. и бр. 101 от 2010 г.).

НАРЕДБА

за изменение и допълнение на Наредба № Н-2 от 2016 г. за реда

и начина за осъществяване, координация и хармонизация на специфичните

одитни дейности по фондове и програми на Европейския съюз

(ДВ, бр. 86 от 2017 г.)

.....

§ 5. Навсякъде в наредбата думата "агенцията" се заменя със "съответната агенция по чл. 4".